

Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Sözlü Tarih Araştırması *

An Oral History Research On The Teaching Profession

Esra EROL**
Dr. Öğretim Üyesi Ümit POLAT***

Öz:

Türkiye’de öğretmenlerle ilgili araştırmalarda genellikle, öğretmenlerin yetiştirilmesi, eğitim tarihi, teşkilat tarihi vb. konular ele alınmıştır. Öğretmenlerin meslek yaşamlarında karşılaştıkları problemlere fazla değinilmemiştir. Buna yönelik, emekli öğretmenlerin yetiştirme biçimleri, mesleği seçme nedenleri, öğretmenlik mesleği ile ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlik yaptıkları yıllarda eğitim ve öğretmen yetiştirme politikaları üzerine düşünceleri, özlük hakları ile ilgili sorunları, ekonomik durumları, çalışma koşulları, öğrenci ve velilerle olan ilişkileri onların kendi tanıklıklarından hareketle bu sorunlara cevap aramak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Niğde ilinden yaşayan 51 emekli öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılacak inceleme yöntemi betimsel tarama modelidir.

* Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Sözlü Tarih Araştırması” adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü(2021)

** Uzman Öğretmen : <http://orcid.org:0000-0002-5411-0331>

*** Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Fakültesi polatumit58@hotmail.com
<http://orcid.org:00000002-0601-9074>

Yöntemi “sözlü tarih “ olan bu araştırmanın verileri toplanırken ve analiz edilirken planlı ve sabırlı bir süreç takip edilmiştir. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler sözlü tarih yöntemine uygun olarak yapılmıştır. Bu araştırmada, sözlü tarih görüşmelerine ilişkin izlenen süreç ve verilerin analizine yönelik çalışmalar üç ana başlık altında betimlenmiştir. Bu çalışmada elde edilen sonuçlar şöyle ifade edilebilir: Niğde ilinde yaşayan emekli öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin deneyimleri aktarılmıştır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar şöyle ifade edilebilir: Niğde ilinde yaşayan emekli öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin deneyimleri aktarılmıştır. Bu deneyimler öğretmenlerin yetişme biçimleri, mesleği seçme nedenleri, öğretmenlik mesleği ile ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlik yaptıkları yıllarda eğitim ve öğretmen yetiştirme politikaları üzerine düşünceleri, özlük haklarıyla ilgili sorunlar, ekonomik durumları, çalışma koşulları ve veliler ile olan ilişkileri hakkında bilgileri içermektedir.

Araştırmanın sonuçlarından en önemlisi ise; öğretmenlerin zor koşullara rağmen severek, isteyerek ve özveriyle çalıştığı bu sebeple öğretmenlik mesleğinden doyum sağlandığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin o kadar olumsuzluğa rağmen meslek sevgisi ve gelecek ile ilgili umutlarının devam ettiğini görmekteyiz.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen, Sınıf Öğretmeni, Öğretmen Okulları, Köy Enstitüleri, Üniversite,

Abstract

In researches about teachers in Turkey, generally, the training of teachers, history of education, history of organization etc. topics are covered. The problems encountered by teachers in their professional lives have not been mentioned much. For this, the way retired teachers are trained, the reasons for choosing the profession, the problems they faced with the teaching profession, their thoughts on education and teacher training policies during the years they teach, their problems with personal rights, their economic situation, working conditions, their relations with students and parents. It is aimed to search answers to these problems based on their testimonies.

The study group of the research consists of 51 retired teachers living in Niğde province. The analysis method to be used in the research is the descriptive survey model. A planned and patient process was pursued while collecting and analyzing the data of this research, whose method was “oral history”. Interview technique was used for the collection of data. The interviews were conducted in accordance with the oral history method. In this research, the process followed for oral history interviews and the studies on the analysis of the data are described under 3 main headings.

The results obtained in this study can be expressed as follows: The experiences of retired teachers living in Niğde province regarding the teaching profession were conveyed. These experiences include information about the way of teacher trainings, the reasons for choosing the profession, the problems they have experienced regarding the teaching profession, their thoughts on education and teacher training policies during

their teaching years, problems related to personal rights, economic conditions, working conditions and their relationship with parents.

The most important of the results of the research is; It has been determined that the teachers work willingly, willingly and devotedly despite the difficult conditions, so they are satisfied with the teaching profession. Despite all the negativity, we see that teachers' love for the profession and their hopes for the future continue.

Keywords: Teacher, Classroom Teacher, Teachers' Training Schools, Village Institutes, University,

Giriş

Eğitim sisteminin temel ögesi öğretmendir. Literatürde öğretmen kavramının farklı tanımlarına rastlanmaktadır. Öğretmen kavramı hizmet sektöründe çalışan, öğrencilerde istenilir davranış değişiklikleri oluşturmayı amaçlayan, bunu başardığı oranda nitelikli olduğu düşünülen kişiyi çağrıştırmaktadır. Türkiye’de eğitimle ilgili tartışmalar bağlamında birbirinden farklı fikirler ortaya konulsa da, eğitim sisteminin en önemli ögesinin öğretmen olduğu konusunda genel bir uzlaşma görülür. Toplumda farklı değerlere ve bakış açılarına sahip olanların farklı öğretmen niteliği tanımları olsa da, herkes için öğretmen nitelikli eğitimin temel belirleyicisidir. Öğretmenlik on dokuzuncu yüzyılın başlarından beri meslek olmaya çalışan bir alandır. Niteliği gereği toplum ve dünya değiştikçe öğretmene yüklenen görev ve sorumluluk da artmaktadır öğretmenliğin önemini şöyle belirtmiştir: “Birçok ülke öğretmenin eğitimin merkezi olduğunu ve iyi yetişmiş öğretmen olmadan iyi bir eğitim olamayacağını tespit etmiştir”(Polat, Kaysılı, Aydın,2015).

Onun içindir ki; öğretmenlik mesleği insanlık tarihi kadar eskidir. Toplu olarak yaşamanın söz konusu olduğu yerde bireyler arasında sürekli bir etkileşim ve bilgi alışverişi vardır. Eğer bilgiler daha deneyimli nesilden yeni nesle doğru bir plan ve program içinde aktarılıyorsa yapılan faaliyet öğrenmeyi ve öğretmeyi kapsar. Öğretme ise öğretmenle mümkündür. Öğretmenlik bir mesleğin adıdır ve insanın var oluşu ile birlikte bu meslek vardır(Polat,2014).

Nitelikli öğretmen yetiştirme adına Türkiye’de yapılan çalışmalar incelendiğinde öğretmen yetiştirmeye yönelik birçok adım atılmıştır. Cumhuriyet’in kuruluşundan bu yana öğretmen yetiştiren kurumlar toplumun ilerlemesi için önemli bir yere sahip olmuştur. Tarihsel başlangıcı Fatih Sultan Mehmet dönemine kadar dayanan öğretmen yetiştiren kurumlar her zaman tartışılan bir konu olmuştur (Akyüz, 2010).

Osmanlı Devletinde, öğretmen olarak kabul edilen ilk grubu medreselerde dini eğitim veren öğretmenler oluşturmaktadır. Hem din adamı hem de öğretmen olarak görülen bu kişiler, din eğitiminin yanı sıra belirli hayati bilgileri de öğretmekle sorumlu tutulmuştur. Eğitim ve öğretim o dönemlerde dine dayandırılmış, bu nedenle de din adamları öğretmen konumunda görülmüştür (Koçer,1967).

Fatih Sultan Mehmet döneminde öğretmen yetiştiren kurumlarda yetiştirilen öğretmenler temel olarak dini eğitim verme görevinde olsalar da, devrin matematiğine ve mantığına hâkim bir şekilde yetiştirilmiştir (Koçer, 1967).

Fatih Sultan Mehmet ile birlikte, Eyüp ve Ayasofya medreselerinde öğretmen adaylarına özel bir program uygulanmış; diğer medreselerin uyguladığı “fıkıh (islam hukuku)” dersleri öğretilmemiş olup onun yerine “Adab-ı Muhasebe (Tartışma Kuralları) ve Usul-i Tedris (Öğretim Metodu)” gibi dersler konulmuştur (Akyüz, 2010).

Tanzimat’ın ilanı ile birlikte Batı’nın eğitim sistemini örnek alan batı tarzı eğitim kurumları (rüştiyeler) açılmış ve sadece ulemalara eğitim veren geleneksel Osmanlı eğitim sisteminin tersine ulema nüfusu haricindeki kişilere de eğitim verilmeye başlanmıştır. 1839-1847 yılları arasında nicel olarak artan bu kurumların başarısının ancak “yeni bir anlayışla yetiştirilmiş” öğretmenlerle sağlanacağı belirtilmiş ve bu kurumlara istenen nitelikte öğretmen yetiştirmek istenmiştir (Akyüz,2006).

Bu amaçla Tanzimat döneminde öğretmen yetiştirmek için öğretmen okulları açılmıştır. Bu öğretmen okulları: Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, Maarif-i Umumiye Nezareti, Darümuallimin, Darümuallimin-i Rüşdi (Ortaöğretmen Okulları), Darümuallimin-i Sıbyan (İlk Öğretmen Okulu), Darümuallimin-i Aliye (Yüksek Öğretmen Okulu), Darümuallimat (Kız Öğretmen Okulu).

Tanzimat Dönemi'nde öğretmen okulu açma ve öğretmen yetiştirmenin yanı sıra öğretmenlerin tayin, terfi ve maaş durumları da bir esasa bağlanmış. Öğretmenler devletin resmi ve maaşlı memurları haline gelmişlerdir. Ayrıca bu dönemde farklı din, dil ve kültüre tabi tebaayı birlikte tutabilmek ve kaynaşmış bir toplum yapısı oluşturabilmek için eğitimden de yararlanılmıştır. Osmanlı Devleti, bu süreçte çağtaş tarzda eğitim veren okullarda çalıştırmak üzere bilgili öğretmen yetiştirme durumuna daha çok önem vermiştir. 1891 yılında Darümuallimin, İptidaiye, Rüşdiye ve Aliye şeklinde üç bölüm olarak yeniden düzenlenip eğitimi sürdürmüştür. Aliye kısmının hem İdadilere, hem Sultanilere öğretmen yetiştirecek şekilde Edebiyat ve Fen olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Maarif alanında II. Abdülhamit devri daha çok idadilerin yaygınlaştığı dönem olmuştur. Maarif-i Umumiye Nizamnamesinde geçen vilayet teşkilatının kurulması ve okulların taşrada artırılması II. Abdülhamit döneminde gerçekleştirilmiştir. Islahat Fermanı dikkate alınmazsa ilk defa maarif işleri anayasa maddelerine girmiştir. 1879 yılında yapılan düzenleme ile Maarif Nezareti ilk merkezdeki gibi basamaklara ayrılmış ilk, orta, yükseköğretim daireleri ile taşrada maarif müdürlükleri ve maarif meclisleri kurulmuştur. Fransız maarif teşkilatı model alınarak modern bir Maarif Nezareti kurulmuştur (Karabacak,2014).

1915 yılında Darümuallimin ve Darümuallimat Nizamnamesi yayınlanmıştır. Bu düzenleme ile Darümuallimin-i Âliye, İptidai, İhzarî ve Âli olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır. İptidai kısım (4 yıl) ilkokullara öğretmen, İhzarî kısım (2 yıl) Darümuallimin-i İptidailere öğretmen ve ilköğretim müfettişi, Âli kısım ise (4 yıl) orta ve yüksek dereceli okullara öğretmen yetiştirilmiştir (Akyüz,2001).

1915 Nizamnamesine göre, iptidai şubesine gireceklerin on altı yaşından küçük olmaması gerekmektedir. Darümuallimin-i Âliye, 1924'te Yüksek Muallim Mektebi'ne dönüştürüldü (Öztürk, 1996).

1924'te 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimler Kanunu, öğretmenliği bir meslek olarak tanımlamış ve yükseköğretim, ortaöğretim ve ilköğretim öğretmenliği olmak üzere öğretmenliği üç kategoriye ayırmıştır. İlk öğretmen okullarının süresi beş yıl süren ilkokul ve üç yıl süren ortaokuldan sonra, üç yıl süren öğretmenlik meslek okullarına çevrilmiştir.1940 yılında 3803 sayılı yasa ile kurulan köy enstitüleri 1954'te 6234 sayılı kanun ile ilk öğretmen okullarıyla birleştirilerek kapatılmıştır.

Köy enstitülerinde dersler çevre şartları dikkate alınarak işleniyordu. Öğrenciler her gün sabah, akşam toplu olarak bireysel etüt yapıyor, bunun haricinde dört saat genel bilgi, iki saat tarım, iki saat teknik bilgi dersi alıyor, her derse özgü çeşitli uygulamalara katılmışlardır. Çalışma süresi günde sekiz, haftada kırk dört saattir.

Çevresel konular arasında, bisiklet, kullanma, yüzme, ata binme, dağa tırmanma, motorlu deniz araçlarını çalıştırma, mandolin, ağız armoniği, flüt çalma, ulusal oyun oynama, radyo ve gramofondan müzik dinleme, köy gezilerine çıkma, inceleme yapma, kitap, dergi okuma, kitaplık, müze kurma, eğlence düzenleme, temsiller verme, türkü söyleme gibi etkinliklere yer veriliyordu (Kaplan, 2002).

Her düzeyde öğretmen adaylarının yükseköğrenim görmesini öngören 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa kadar Türkiye’de ilkokullara öğretmen yetiştirmenin temel dayanağı ilk öğretmen okulları ve köy enstitüleri olmuştur. 1974 senesinden başlayarak ilk öğretmen okullarının yerine liseden sonra iki yıllık (ön lisans düzeyinde) eğitim enstitüleri açılmıştır. 1981’deki onuncu, 1982’deki on birinci, 1988’deki on ikinci Milli Eğitim Şuralarında ve 1989’da yapılan öğretmen yetiştirme danışma kurulunda devamlı olarak öğretmen yetiştirme modeli aranmıştır. 1989’da öğretmen yetiştirme lisans düzeyine yükseltilmiştir. 1997 yılında sekiz yıllık zorunlu eğitime geçilerek, okulların yapısının ilköğretim ve lise olarak düzenlenmesinden sonra; Milli Eğitim Bakanlığı, yükseköğretim kurulu ve eğitim fakültelerinden temsilcilerin işbirliği ile yapılan çalışmalar sonucunda 1997-1998 öğretim yılından itibaren eğitim fakülteleri yeniden tasarlanmış ve öğretmen yetiştirme birçok dalda yüksek lisans düzeyine çıkarılmıştır (Kilimci, 2011).

Cumhuriyet’in kuruluşundan bu yana öğretmen yetiştiren kurumlar toplumun gelişimi için önemli bir yere sahip olup öğretmenlere çeşitli görev ve sorumlulukların verildiği görülmektedir. Öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının yanında, etkilerini sınırlayan, kısıtlayan sorunları da vardır. Eğitim politikaları, öğretmen sorunları, eğitim programları, okullardaki etkinlikler, okulların fiziki koşulları, ekonomik problemler, örgütlenme sorunları, dünden bugüne yetişen öğrenci profili, toplumdaki öğretmenlik mesleğinin saygınlığı olmak üzere güncelliğin koruyan sorunlar vardır. Anadolu’nun en ücra yerlerinde görev yapmış emekli olmuş öğretmenlerimize sözlü tarih araştırması kapsamında bu sorunları tekrardan gündeme getirerek bir çözüm arama araştırmamızın temelini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı;

Niğde ilinde yaşayan emekli öğretmenlerin kendi tanıklıklarından hareketle öğretmenlerin yetişme biçimleri, öğretmenliği seçme nedenleri, öğretmenlik mesleği ile ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlik yaptıkları yıllarda eğitim, özlük hakları ile ilgili sorunları, ekonomik durumları, çalışma koşulları, öğrenci ve velilerle olan ilişkileri, öğretmen yetiştirme politikaları üzerine düşünceleri ve günümüz eğitim politikalarının karşılaştırılması amaçlanmıştır. Şu sorulara cevap aranmıştır;

- Mesleğin ilk yıllarında karşılaşılan sorunlara ilişkin bilgiler nelerdir?
- Mezun olunan okullara ilişkin ve günümüzde uygulanan eğitim politikasına karşı ne gibi farklılıklar vardır?
- Öğretmenlik mesleğinin seçilme nedenine ilişkin bilgiler nelerdir?
- Meslekte doyum sağlamaya ilişkin bilgiler nelerdir?

- Mesleki gelişim için herhangi bir programa katılma durumlarına ilişkin bilgiler nelerdir?
- Öğretmenlerin sendikalaşmasına ilişkin tutumları nelerdir?
- Çalışırken alınan maaş ile emekli olduktan sonraki alınan maaşların adil olmasına ilişkin bilgiler nelerdir?
- Öğretmenlerin kılık kıyafetlerine ilişkin bilgiler nelerdir?
- Milli bayramlara vatandaşın ilgisi ve özel günlerde okullarda yapılan etkinliklere ilişkin bilgiler nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Çalışmanın sonunda, yapılan analizler doğrultusunda da o yıllarda öğretmen sorunları ile günümüz öğretmenlerinin sorunlarının kıyaslanması sağlanmıştır. Geçmişteki fiziksel ve ekonomik yeterliliklerle günümüz kıyaslanmış olup geçmiş ile günümüz arasında yaşanan farklılıklar ortaya çıkmıştır. Ayrıca o dönemdeki öğretmenlerin yetişme biçimleri, öğretmenliği seçme nedenleri, öğretmenlik mesleği ile ilgili yaşadıkları sorunlar, öğretmenlik yaptıkları yıllarda eğitim, özlük hakları ile ilgili sorunları, ekonomik durumları, çalışma koşulları, öğrenci ve velilerle olan ilişkileri, öğretmen yetiştirme politikaları üzerine düşünceleri ve günümüz eğitim politikaları karşılaştırılmıştır.

Geleceğe yön verirken geçmişin deneyimlerinden yararlanılmalıdır. Bunun için geçmişteki uygulamaların içinde geçen öğretmenlerin gözlem ve deneyimleri açığa çıkarılmalıdır. Çünkü bu gözlem ve deneyimlerden öğretmenlik mesleğinin geliştirilmesi için alınabilecek dersler olabilir. Bu açıdan baktığımızda, bu araştırmamız alandaki önemli bir boşluğu doldurmada katkı sağlayabilir ve alana yeni bilgiler kazandırabilir.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplamı aracının özellikleri, veri toplama ve analiz süreçlerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

Bu araştırma nitel bir çalışma olup, araştırmada sözlü tarih yöntemi kullanılmıştır. "Sözlü tarih, bilimsel disiplinden çok bilimsel bir yöntemdir." Bu yöntemin esası ses kaydına dayalı yüz yüze görüşmeye dayanır. Sözlü tarih görüşmeleri, bir etkileşim ve katılım sürecidir. Sözlü tarih görüşmelerinde, görüşme sorularının yönlendirmeden uzak, anlamlı ve etkin bir şekilde kullanımı gerekmektedir(Erslan, 2004).

Aynı zamanda sözlü tarih araştırmalarında temel kaynak olarak kullanılan iki eser çok önemlidir; 1.Carr, E. (2002). Tarih Nedir? (Çeviren: Misket Gizem Aktürk), İstanbul: İletişim Yayınları, 2.Caunce, S. (2008). Sözlü Tarih ve Yerel Sözlü Tarih Kuramı (Çeviren: Ayşe Ozil Bilmez/ Bülent Can/ Haluk Tunçay). İstanbul: TÜSTAV Yayınları

Bu araştırmada öğretmenlik mesleğine ilişkin literatüre dayalı bir ön hazırlık sonucunda görüşme soruları çerçevesinde ilgili öğretmenlerle sözlü tarih görüşmeleri

yapılmıştır. Görüşülen öğretmenlerin ayrıca incelenen konu ile ilgili belgeler istenmiş; hatta bu belgeler üzerinden de sorular sorulmuştur. Araştırmanın soruları Prof. Dr. Selçuk Uygun'un doktora tezinden yararlanılmış olup gerekli izinlerde alınmıştır.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada kullanılacak inceleme yöntemi betimsel tarama modelidir. Betimsel tarama, var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplama tekniğidir. Konuya ilişkin her türlü kayıt belge, malzeme ve yapıtları arayıp bulma, okuma, inceleme ve değerlendirme çalışmaları betimsel taramaya dâhildir. Bu araştırmada Niğde ilinde yaşayan emekli öğretmenlerin eğitim ve öğretmen sorunlarına bakış açılarını kendi yaşantılarından örnekler alınarak ortaya koymaya çalışılmıştır. Bu sorunlar tespit edilirken literatüre dayalı bir ön hazırlık sonucunda oluşturulan görüşme soruları çerçevesinde, ilgili öğretmenlerle sözlü tarih görüşmeleri yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Niğde ilinde yaşayan emekli öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışmada 26 kadın ve 25 erkek olmak üzere toplamda 51 katılımcı bulunmaktadır. Araştırmaya genelde sınıf öğretmenleri katılmıştır. Bu durum tamamen tesadüfi olup öğretmenlerin branşları şu şekildedir; 41 Sınıf öğretmeni, 1 Almanca öğretmeni, 1 Beden eğitimi öğretmeni, 3 Matematik öğretmeni, 1 Biyoloji öğretmeni, 2 İş eğitimi öğretmeni, 1 İngilizce öğretmeni, 1 Edebiyat öğretmenidir.

Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalarda verileri toplama ve analiz sürecinin tanımlanması ve yorumlanması, araştırma bulgularının değerlendirilmesi açısından önemlidir. Görüşülen öğretmenlerin anlatıları ve araştırmacıya sağladıkları bilgi ve belgeler araştırmanın verileridir. Yöntemi “sözlü tarih” olan bu araştırmanın verileri toplanırken ve analiz edilirken planlı ve sabırlı bir süreç takip edilmiştir. Verilerin toplanmasında görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmeler sözlü tarih yöntemine uygun olarak yapılmıştır. Bu araştırmada, sözlü tarih görüşmelerine ilişkin izlenen süreç ve verilerin analizine yönelik çalışmalar üç ana başlık altında betimlenmiştir. Bunlar: Hazırlık, Görüşme ve Kodlama'dır. Bu bağlamda, Selçuk Uygun'un (2003) “Türkiye’de Öğretmenlik Mesleği’ne ilişkin Bir Sözlü Tarih Araştırması (1937-1954)” adlı doktora tezinden yararlanılmış olup aynı zamanda, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve Aksaray Üniversitesi öğretim üyeleri ile görüşülerek, uzmanlık alanı öğretmen yetiştirme olan iki uzmanın görüşü alınarak sorular oluşturulmuştur. Araştırma gönüllülük esasına göre yürütülmüştür. Araştırmada kişisel bilgilerinin gizli kalacağı teminatı verilmiştir. Araştırmacı; öğretmenlere tanıdık kişiler vasıtasıyla ve genelde emekli öğretmenlerin gitmiş olduğu mekânlara örneğin öğretmenler evi, kıraathanelere giderek ve evlerine giderek toplamda 51 öğretmenle görüşülmüştür. Öğretmenlerle yüz yüze görüşülmüş olup görüşmeler ses kaydına alınmıştır. Ses kaydı başlatılmadan önce mutlaka araştırmanın amacı, içeriğinden bahsedilmiş ve ses kaydı için izin alınmıştır. Sorular araştırmacı

tarafından sorulmuştur. Bazı sorulara cevap vermek istemeyen katılımcılar zorlanmamış olup diğer sorulara geçilmiştir. Görüşmelerin sonunda öğretmenlerden o günlere ait varsa ellerinde bulunan fotoğraf ya da karne gibi materyaller istenmiştir. Öğretmenlerin isimleri gizli tutulup, kodlamalar yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu aşamada araştırmacı, daha önceden belirlediği kategorilerin kavramsal olarak ne ifade ettiğini belirterek, topladığı verileri anlamlı kategorilere ayırmaya çalıştı. Kodlama çalışması, sözlü tarih görüşmelerinin ayrıntılı analizlerinden hareketle tüm anlatılarla ilgili bir değerlendirme ve yorum yapmak içindir. Verilerin analizine yönelik olarak izlenen teknikte iki başlıkta incelenecektir. Bu başlıklar; 1.Kodlama listesi hazırlama ve metin üzerinden anlamlı bölümler oluşturma, 2. Kod açma. Yapılan görüşmeler bire bir kâğıda aktarılmış katılımcıların isimler kullanılmadan her bir katılımcıya numara verilmiştir (Öğretmen: Ö-1 2,3 şeklinde).

BULGULAR

Tablo 1. Öğretmenlerin İlk Gün Anılarına İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
İlk gününü olumsuz duygularla hatırladıklarını ifade etmişlerdir.	%29,4	Öğretmenlerin İlk Gün Anıları	51
İlk gününü olumlu duygularla hatırladıklarını ifade etmişlerdir.	%43,1		
İlk gününde her iki duyguyu da yaşadıklarını ifade etmişlerdir.	%21,5		
Diğer	%5,8		
Cevap Yok	%0		

Tablo 1’de ilgili öğretmenlerin görüşlerine baktığımızda;

Ö-1, Köy olduğumu duyduğumda başta korktum ama herkes çok övdüğü için o köye tamam dedim. Daha sonra köye traktörle gidebildik ve o gün de köyün ağası vefat etmiş. Bende ilk defa köylerdeki ağalık sistemini görmüş oldum.

Ö-2, Benim için tam bir hüsrandı çünkü doğma büyüme merkezdeydim ve köye gidince kaçışım gelmişti.

Ö-3, Şehir hayatına alışık olduğum için başlarda bir ürktüm ama yıllar geçtikçe alıştım.

Ö-4, Çocuklara öğrencilere kavuştuğum için çok sevinçliydim.

Ö-5, Çok heyecanlıydım sadece bunu hatırlıyorum.

Ö-6, Gittiğim köyde kimse yoktu, okul ile evimin arası çok uzaktı ve korkmuştum beni neler beklediğini bilmiyordum.

Ö-7, Çok heyecanlıydım ve kendimi çok büyümüş hissediyordum.

Ö-8, Köye gittiğimde eşyalarım inerken çocuklar ipe karpuz kabuğu bağlamışlar onunla oynuyorlardı. Çok üzülmüştüm ama onlar çok ama çok mutluydu. Zaten ilerleyen zamanlarda ben onlara oyuncak getirmiştım. Ama onların o mutluluğu beni çok etkilemişti böyle öğrencilere öğretmenlik yapacağım için mutluydum.

Ö-9, Çok mutluydum bölgeler arası farklılıklar ve kültürel anlamda farklılıklar bana çok zor geldi ve ilk gün köyün delikanlıları evimizi taşlamıştı.

Ö-10, Ev yoktu o zamanlar okulun kırık camlı lojmanı vardı orada kalmıştık. 3 arkadaş aynı yere atanmıştık ve tertemiz eşyalarımı çok pis bir yere indirmiştik, korkmuştum hatta burada ne işim var diye düşünmüştüm, onu unutamıyorum.

Ö-11, Uzun bir tren bir yolculuğundan sonra ilçeye vardığımda bir müdür vardı. Biz iki öğretmen gitmiştik. Şaşkınlık yaşamıştım. Su yoktu ama bu durum bizim öğretmenlik yapmamıza engel bir durum değildi.

Öğretmelerin görüşlerine genel anlamda baktığımızda mesleklerinin ilk günlerinde çok heyecanlandıklarını ve korktuklarını ifade ettiklerini görüyoruz. Yaşamış oldukları duygular korku, heyecan, sevinç, şaşkınlık ve hüzdür. Öğretmenlerin çoğu köy ortamına alışık olmadıklarını ve yaşlarının küçük olduğunu dile getirmişlerdir. Köy hayatının getirmiş olduğu zorluklarla karşılaştıklarını bu yüzden korku yaşadıklarını ama bunun yanında sevinçli olduklarını da belirtmişlerdir. 3 öğretmen ise çok bir şey hissetmediklerini dile getirmiştir.

Tablo 2. Mesleğin İlk Yıllarında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler ulaşımdan kaynaklı sorunlar yaşadığını ifade etmişlerdir.	%39,2	Fiziki Koşullar	51
Öğretmenler su ve elektrikten kaynaklı sorunlar yaşadığını ifade etmişlerdir.	%7,8		
Öğretmenler hem ulaşımdan kaynaklı hem de elektrik sudan kaynaklı sorunlar yaşadığını ifade etmişlerdir.	%9,8		
Öğretmenler fiziki koşullarla alakalı hiçbir sorun yaşamadığını ifade etmiştir.	%21,5		
Öğretmenler öğrencilerden kaynaklı yaşadıkları sorunları ifade etmişlerdir.	%0	Öğrencilerle Karşılaşılan Sorunlar	
Öğretmenler velilerden kaynaklı yaşadıkları sorunları ifade etmişlerdir.	%7,8	Velilerle Karşılaşılan Sorunlar	

Tablo 2’de Mesleğin İlk Yıllarında Karşılaşılan Sorunlara ilişkin görüşlerine baktığımızda;

Öğretmenlerimizin mesleğin ilk yıllarında karşılaştıkları sorunlar incelenirken 3 kategoriye ayrılmıştır. Bu kategorilerden birincisi fiziki koşullarla ilgili olup kendi içerisinde 3’e ayrılmıştır. Bunlar: ulaşım, su-elektrik ve okulun imkânları. İkinci kategori; öğrencilerle karşılaşılan sorunlar ve üçüncüsü ise veli ile karşılaşılan sorunlardır.

Ö-1, Yaşadığım problem ulaşımın sıkıntılı olmasıydı.

Öğrencilerle aram iyiydi hiçbir şekilde sorun yaşamadım.

Velilerle ilgili de bir iki yanlış anlaşılmalarda dışında ciddi bir sıkıntım olmadı.

Ö-2, Topraktan evler vardı, şehre ulaşım çok zordu ama yine de memnunduk.

Öğrencilerle olan ilişkimin de ben çok iyi olduğunu düşünüyorum. Hala öğrencilerimle görüşüyorum. Velilerle herhangi bir sorunum olmadı.

Ö-3, O zamanlar çok zordu. Elektrik yoktu, gaz lambası vardı; şehre ulaşım çok zordu.

Öğrencilerimle aram çok iyiydi. Onları çok seviyordum. Hala öğretmenler gününde arıyorlar.

Velilerle ilgili herhangi bir sorunum olmadı.

Ö-4, Çok zordu. Lojman yoktu, soba yakmayı bilmiyordum, fırtınadan korkuyordum, elektrik de yok tabi gaz lambasıyla oturuyordum. Ulaşım zordu, traktör üzerinde merkeze gidiyorduk.

Öğrencilerle aram iyiydi. Onlar benim çocuklarım gibiydiler.

Velilere gelince de iyimser yaklaşınca herkes iyi olur.

Ö-5, Okullar çok eskiydi ve elektrik su yoktu, sıkıntı yaşıyorduk.

Öğrencilerim çok iyiydi hala görüşüyorum. Köylerde öğrencilerimizin ikinci annesi gibiydik. Anneleri köyde çalışmaktan çok fazla zaman ayıramıyorlardı; bizler de yeri geliyor öğrencilerimizin saçını tarıyor, tırnaklarını kesiyorduk.

Velilerimle aram çok iyiydi hatta evlerine gittim çok çaylarını içtim.

Ö-6, Çok iyiydi. Veliler ve öğrenciler çok saygılıydı. Öğretmenlerde özveriyle çalışırdı. Bir öğretmen olarak öğrencilerimin gözlerinin içine baktığımda ne demek istediklerini anlardım.

Velilerim çok saygılılardı zil çalmadan veya kapıyı çalmadan içeriye girmezlerdi.

Öğrencilerimi çok severdim, onlarla sağlıklı bir iletişimimiz de vardı.

Velilerim de iyiydi.

Ö-7, İlk yıllar çok ağırdı. Doğu’da şartlar çok daha zor. En son beş altı yıl önce ziyarete gittim çok fazla bir değişiklik yoktu. Bizim zamanımızda yollar falan kötüydü, öğretmen servisleri yoktu. Öğrencilerle aram çok iyiydi. Hala da görüşüyorum. Bazen ahbap çavuş ilişkimizde oldu. Mesela sizi okutuyorum, sizin çocuğunuzu da okutuyorum. Velilerle sıkıntım olmadı.

Ö-8, Koşullarımız pek kolay denilemez. Ama biz büyük bir ümitle ve özveriyle memleketin kalkınması düşüncesiyle göreve başladık ve görevi devam ettirdiğimiz için zorlandık diyemeyiz.

Velile de öğrenciyle de iyiydik. Sınıf öğretmeni olduğum için ailelere psikoterapi yaptım ve hala bayan velilerle görüşüyorum, öğrencilerin olumlu yolda ilerlemeleri için konuşuyoruz; çocuğun görme problemini bile velisine söyledim. Velilerimle de öğrencilerimle de hala görüşürüm.

Ö-10, Bugünlerle mukayese edemem. Ovacıkta okul sobalıydı. Çocuklar tezek ve odun getiriyorlardı. Sobayı biz yakıyorduk. Sonra parayla müstahdem çalıştırmaya başlamıştık.

Veliler saygılıydı. Köydekiler garibandı ama sorun olmadı. Tek çocuklu veliler bile eti senin kemiği benim diyebiliyordu. Şehirdekiler daha bilinçli ve saygılıydı.

Ö-11, Doğu'da şartlar biraz daha zordu. Hem ulaşım olsun hem de barınmayla ilgili.

Öğrencilerle ilişkim gayet iyiydi. Hatta 3 veya 4 tanesi tıp okudu. Her zaman elimi öperler. Velilerle sorunum olmadı.

Fiziki koşullarla ilgili olarak; 20 öğretmen ulaşım ile ilgili sorun yaşadığını belirtmiştir.4 öğretmen su ve elektrik sorunu yaşadığını belirtmiş olup 5 öğretmenimiz hem ulaşım hem de su ve elektrik sorunu yaşadığını belirtmiştir.9 öğretmen okulun sunmuş olduğu imkânsızlıklardan dolayı sorun yaşadığını belirtmiştir.11 öğretmen ise hiçbir sorun yaşamadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin hepsi öğrencilerle herhangi bir sorun yaşamadığını belirtmiştir.4 öğretmen ise bazı velilerle sorun yaşadığını belirtmiştir.

Tablo 3. Günümüzde Uygulanan Eğitim Politikası(Öğretmen Yetiştirme) Karşı Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler şuan ki öğretmen yetiştirme politikasının kötü olduğunu geçmişte daha iyi olduğu yönünde ifade etmişlerdir.	%96	Günümüzde Uygulanan Eğitim Politikası	51
Diğer	%1,9		
Cevap Yok	%1,9		

Tablo 3’de Öğretmenlerin eğitim politikaları ve öğretmen yetiştirme ile görüşlerine baktığımızda;

Ö-1,Öğretmen yetiştirmede tam bir eleme yapılmadığını düşünüyorum. Mesela bir öğretmeni her açıdan incelemek lazım bundan kastım psikolojik, sosyal vb.

Ö-2,Öğretmen okulundan mezun oldum. Öğretmen yetiştirmede ciddiyet vardı. Oradan mezun olduktan sonra öğretmen olacağımızın bilincindeydik. Şimdi mezun oluyor hala bir farkındalık yok.

Ö-3,Bir öğretmen okulunda 3 yıl okudum başta sınıf öğretmeniydim. Bir an önce okulun bitip halka ve öğrencilere bir şeyler öğretme heyecanı vardı Şimdi öyle bir heyecan bence yok. Öğretmen çevresine ışık tutmalı, öğretmen köyde kalabilmeli, köyde lojman olmalı, köylü ile iç içe olmalı, onlara her konuda bildiğini vermeli şimdi öğretmen köylüyü görmeden geri merkeze gidiyor.

Ö-4, 1968 kuşağı öğretmeni daha iyi, köylere gidebilecek şekilde yetiştiriyorlardı. Şimdi daha zayıf öğretmenler yetiştiriliyor. Hazırlıksızlar. Gittikleri yerde ne yapacaklarını bilmiyorlar

Ö-5, Eğitim fakültesinde okurken öğretmen olacak fikri çok verilmedi, çok büyük eksiklikler vardı. Kişiler bilinçli olarak öğretmenliği seçmeliler, adanmışlık isteyen bir meslek bu. En büyük sorun yönetici sorunu. Milli eğitimde akademik açıdan iyi yetişmiş idareciler olmalı.

Görüşülen öğretmenlerin genel olarak belirtmiş oldukları durum şu anki öğretmen yetiştirme politikasının kötü olduğu geçmişte daha iyi olduğu yönündedir. Bu durumu açıklarken de geçmişte daha iyi eğitim verildiği ve öğretmenlerin her yönüyle yetiştirildiğidir. Öğretmenlerin görüşü okudukları okulda aynı zamanda hayata hazırlayacak şekilde eğitim verildiği ve öğretmen olma bilinci ile yetiştirildikleri doğultusundadır.

Tablo. 4 Öğretmenlik Mesleğinin Seçilme Nedenine İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler kendi isteği ile öğretmen olduğunu ifade etmişlerdir.	%43,1	Öğretmenlik Mesleğinin Seçilmesi	51
Öğretmenler ekonomik durumlardan kaynaklı öğretmen olduğunu ifade etmişlerdir.	%23,5		
Öğretmenler aile isteğinden kaynaklı öğretmen olduğunu ifade etmişlerdir.	%9,8		
Öğretmenler rol modelden kaynaklı öğretmen olduğunu ifade etmişlerdir.	%5,8		
Diğer	%17,6		

Tablo 4 'de Öğretmenlik Mesleğinin Seçme nedenlerine baktığımızda;

Ö-1,Ekonomik nedenler yüzünden o dönemlerde hemen iş imkânı bulunabilen bir meslekti öğretmenlik ve seçmek zorunda kaldım.

Ö-2, Ailemin isteği doğrultusunda bu mesleği seçtim.

Ö-3, Öğretmenlik halk mesleğidir. Hiçbir karşılık beklemeden topluma bir şeyler verebilmek, öğretebilmektir.

Ö-4, Memlekete hayırlı evlatlar yetiştirmek için bu mesleği seçtim.

Ö-5, Belli bir sebebi yok çocukları çok sevdiğimden.

Ö-6, Bu mesleği çok sevdiğim için tercih ettim.

Ö-7, Sevdiğim için. Kutsal bir meslek ve bana en uygun olduğu için bu mesleği seçtim.

Ö-8, Sevdiğim için.

Ö-9, Fakir bir ailenin çocuğuydum. Kısa sürede aileme maddi destek olabilmek için.

Kendi isteği ile öğretmen olduklarını belirten öğretmenler öğrencileri çok sevdikleri için seçtiklerini söylemişlerdir. Ekonomik nedenlerden kasit genelde bir an önce mesleğe atılıp ailesine destek olmak veya mezun olduktan sonra hemen işe başlayıp belli bir ekonomik getiriye sahip olmak şeklindedir.

Tablo 5. Meslekte Doyum Sağlamaya İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler meslekte doyum sağladığını ifade etmişlerdir.	%86,2	Meslekte Doyum Sağlama	51
Öğretmenler meslekte doyum sağlayamadığını ifade etmişlerdir.	%9,8		
Öğretmenler meslekte kısmen doyum sağladığını ifade etmişlerdir.	%1,9		
Öğretmenler meslekte doyum sağlamalarına ilişkin kararsız kaldıklarını ifade etmişlerdir.	%1,9		

Tablo 5 'de Öğretmenlik mesleğine doyum sağlamaya ilişkin görüşlerine baktığımızda;

Ö-1.Zaman zaman doyum sağlayamadığımı düşünüyorum çünkü imkânlardan kaynaklı olarak istediğim zaman istediğimi alamıyordum örneğin kitap vb. ayrıca köyde çalıştığım zamanlarda patates zamanı öğrencilerim okula gelmek yerine tarlaya gidiyorlardı.

Ö-2 Öğretmen olarak doyum sağladım ama dal olarak yetersizdi o konuda doyum sağlayamadım.

Ö-3. Erken emekli oldum. Daha çalışabilirdim ama mesleğimde doyumunu yaşadım. Bir daha dünyaya gelsem yine öğretmen olurum

Ö-4. Beş on sene daha çalışabilirdim ama emekli oldum o yüzden yeterince doyum sağlamadığımı düşünüyorum.

Ö- 5 Doyuma ulaşamadım. Erken emekli oldum. Daha da çalışmak istiyordum.

Ö-6 En iyi dönemde öğretmen oldum ama çokta mutlu oldum o yüzden doyum sağladığımı düşünüyorum.

Ö-7. Dozulmuyor ama iyi öğretmenlik yaptım.

Genç yaşta mezun olup giden öğretmenler özveriyle çalışmalarına rağmen tayin oldukları yerdeki yaşam kalitesinin düşük olması ve eğitimi destekleyici kaynakların yeterince bulunamaması mesleklerini icra etmekte yetersiz olduğundan doyum sağlamamışlardır.

Ayrıca erken emekli olmalarından kaynaklı olarak doyum sağlayamadıklarını belirtmişlerdir. Kendilerini yeterli görmelerine rağmen çalışma hayatlarına son vermeleri bu meslekte yeteri kadar doyum sağlayamamalarına sebep olmuştur. Ama öğretmenlerimizin %86'sı meslekte doyumuna ulaştığını ifade etmiştir.

Tablo 6. Mesleki Gelişim İçin Herhangi Bir Programa Katılma Durumlarına İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler mesleki gelişim için programa katıldığını ifade etmişlerdir.	%98	Mesleki Gelişim Programına Katılma Durumu	51
Öğretmenler mesleki gelişim için programa katılmadığını ifade etmişlerdir.	%1,9		

Tablo 6'da Mesleki gelişim için herhangi bir programa katılma durumlarına ilişkin bulgular;

Ö-1, Kurslara katılmışım. Örneğin laboratuvar öğretmenliği kursu almışım.

Ö-2, İstanbul'da Türkçe kursuna katılmışım.

Ö-3, Eğitim psikolojisi ve müzik eğitimine katıldım.

Ö-7, Eğitim kurslarına katıldım. Örneğin; özel eğitim

Ö-8, Müzik sınavları vardı, ona girmiştim kazandım. Sonra da müzikle ilgili kurslar aldım.

Ö-9, Türkçe, beden eğitimi ve din kültürü derslerinden kurs almışım.

Ö-10, Her sene yazın mesleki eğitim aldım ve çok yararlı olduğunu düşünüyorum.

Ö-11, Modern matematik kursları vermişlerdi.

Ö-12, 20 den fazla seminere katıldım. Hatta şura yöneticiliği yaptım.

Ö-13 İstanbul'a gittim kurs için halk evleri kursundan araç gereç eğitimi aldım.

Ö-14, Sadece modern matematik kursuna katıldım.

Ö-15, Her yaz hizmet içi eğitime giderdik.

Ö-16, Sene sonunda açılan folklor resim kurslarına katıldım.

Öğretmenlerimizin %98'i bir hizmet içi eğitim, kurs veya seminere katılması o dönemlerde devletin eğitim politikasının eğitime ne kadar çok değer verdiğini göstermekte olup yeniliklere ve gelişime açık olduklarını ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye dair isteklerine destek olunduğu görülmektedir

Tablo 7. Öğretmenlerin Sendikalaşmasına İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler sendikalaşmasını olması gerektiğini ifade etmişlerdir.	%72,5	Öğretmenlerin Sendikalaşması	51
Öğretmenler sendikalaşmasını olmaması gerektiğini ifade etmişlerdir.	%7,8		
Diğer	%19,6		

Tablo 7. 'de Öğretmenlerin sendikalaşmasına ilişkin bulgulara baktığımızda;

Ö-1,Kesinlikle olması gerektiğini düşünüyorum.

Ö-2,Gerek olmadığını düşünüyorum.

Ö-3, Kesinlikle sendikalar olmalı ve öğretmenler sendikaların üyesi olmalı. Hatta her meslekte olmalı. Bir örnek verecek olursam kuşlar bile örgütlüdür.

Ö-4, Sendikalaşmak serbest herkes katılabilir olmalı.

Ö-5,Sendikalar olmalı neden olmasın ki.

Ö-6,Sendikalaşmayla ilgili bir şey söylemeyim çünkü hiç sendikam olmadı.

Ö-7,Sendika özgürlüktür ve olmalıdır.

Ö-8,Sendika kesinlikle olması gereken bir şey ve her meslekte olması gerekiyor. Birliktelik olması adına.

Ö-9,Sendikalaşma olmalı ve öğretmenlerin hakkını sendikalar müdafaa etmeli.

Ö-10, Üye olmadım. Anlam da veremiyorum.

Ö-11,Sendikasız hiç kimse olmaz çünkü hakkını arayacağını kendini ifade edebileceğin bir yerdir.

Ö-12, İnsanların sendika haklarının olması iyi bir şey ve olmalı da.

Ö-13, Herkesin bir sendikası olmalı çünkü bazı şeylerde sizin arkanızda bir avu-kattır, bir güçtür, akıl alacağınız bir yerdir.

Ö-14, Sendikalaşmanın çok iyi faydalı olduğunu düşünüyorum.

Ö-15, Sendika iyiydi. Birlik beraberlik vardı. Birbirimize destek olurduk.

Ö-16, Sendika olmalı ama siyasi değil.

Ö-17, Bizim zamanımızda sendika pek yoktu ama sendikaya aşırıya kaçmadan si-yasetle ilgisi olmadan insanlar girmeli bence.

Ö-18, Doğru yapılırsa sendikalaşmak siyasi değil de mesleki anlamda iyidir.

Ö-19, Sendikalaşsın isterim, hakları için olmalı.

Bu soruda bazı öğretmenlerin gerildikleri ve çok fazla cevaplamak istemedikleri görülmüştür. Cevaplayan öğretmenler de kısa cevap vermişlerdir.

51 öğretmenden 37'si sendika olmalıdır demiştir. Fakat sendikaların olması ge-rektiğini düşünen öğretmenlerin 6 tanesi siyasi olmaması gerektiğini belirtmiştir. 11 öğretmen birliktelik olması ve öğretmenlerin hakkını müdafaa etmesi, birlikte ses getirebilecekleri bir gruba ait olunması gerektiğini belirtmiştir. 4 öğretmen sendika olmamalı olarak belirtmiştir. Çünkü sendikaların siyasete alet olduğu ve gerek olma-dığı düşüncesindedir. 10 öğretmen ise yorumsuzdur ve sendikayı hiç düşünmediğini belirtmiştir.

Tablo 8. Çalışırken Alınan Maaş İle Emekli Olduktan Sonraki Alınan Maaşla-rın Adil Olmasına İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler çalışırken alınan maaş ile emekli olduktan sonra alınan maaşın adil olduğunu ifade etmişlerdir.	%27,4	Öğretmen Maaşları	51
Öğretmenler çalışırken alınan maaş ile emekli olduktan sonra alınan maaşın adil olmadığını ifade etmişlerdir.	%70,5		
Cevap Yok	%1,9		

Tablo 8. Çalışırken alınan maaş ile emekli olduktan sonraki alınan maaşların adil olmasına ilişkin görüşlerine baktığımızda;

Ö-1, Adil değildi bence. Hatta köylüler maaşımı sorarlardı ve benim maaşımı ken-di kazançlarıyla kıyaslayıp bana gülerlerdi. Çiftçilik yaptığım dönemler oldu.

Ö-2, Yetersizdi. Şimdiki öğretmenlere göre çok az, ilk başlarda ben 530 lira alırdım mesela. Emekli olduğumda maaşım ve emeklilik arasında çok fazla bir fark yoktu ama şu an bu fark çok açıldı.

Ö-3, Adil olmadığını düşünüyorum ve öğretmen bence ekonomik boyutu düşünmeden çalışmalı ki daha iyi verimli olabilsin.

Ö-4, Adil bir maaş değil çünkü hem bedenen hem de zihnen çalışıyoruz.

Ö-5, Adil bir maaş değil.

Ö-6, Çalışırken tatmin ediciydi fakat emekli olduktan sonra yeterli değil.

Ö-7, Adil olmadığını düşünüyorum.

Ö-8, Adil değil ama yetiştirmeye çalışıyorduk. Özellikle emekli maaşı çok düşük iki kişi çalıştığımız için yetirebiliyoruz.

Ek bir işte çalışmadım.

Ö-9, Adil olduğunu düşünmüyorum.

Ek bir işte çalışmadım ama emekli olduktan sonra çalışmak zorunda kaldım.

Ö-10, Çalışırken almış olduğum maaş gayet iyiydi. Fakat emekli maaşımızın yeterli olduğunu düşünmüyorum.

Ö-11, Maaşın emekli olduğun zaman yarı yarıya düşüyor ama bunu bilerek emekli oluyorsun. Çalışırken yeterliydi ama emekli olunca yeterli olmadı.

Ö-12, Tabi ki de değil emekli olunca üçte bir düştü. Yeterli maaşın çok altında bir maaş aldık.

Ö-13, İlk yıllarda iyiydi. Maaşımın aklımıza gelen her şeyi alırdık. Bilezik, tek taş yüzük, yün halı alabiliyorduk hatta bir de yiyeceğimizi alıyorduk. Ama şimdi öyle değil.

Ö-14, Adil değil. Hükümetler öğretmenle hizmetliyi maaş olarak bir tuttu. Biz aza yeter diyoruz. Zaten öyle denize falan gitmiyoruz tatile de çıkmıyoruz yetiyor yani.

51 öğretmen çalışırken alınan maaş ile emekli olduktan sonraki alınan maaşın adil olup olmadığına ilişkin sorulan soruda 14 öğretmen adil olduğunu, 36 öğretmen ise olmadığını dile getirmiş olup 1 öğretmen yorum yapmak istememiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Kılık Kıyafetlerine İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler şu anki kılık kıyafet yönetmeliğine dair memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir.	%94,11	Öğretmenlerin Kılık Kıyafete Dair Görüşleri	51
Öğretmenler şu anki kılık kıyafet yönetmeliğine dair memnun olduklarını ifade etmişlerdir.	%5.8		

Tablo 9. 'da Öğretmenlerin kılık kıyafetlerine ilişkin görüşleri;

Ö-1, 12 Eylül'den önce çok rahattı. Fakat bu tarihten itibaren kıyafet yönetmeliği geldi ve çok iyi olmadığını düşünüyorum. Şu an öğretmenlerimizin saç sakalı uzun.

Ö-2, Saçımızı sakalımızı her zaman keserdik, kıyafetlerimiz her zaman özenli ve ütülüydü. Her halimizden öğretmen olduğumuz anlaşılırdı.

Ö-3, Çok özenli ve düzenliydik.

Ö-4, Çok güzel giyerdik. Dikkat ederdik her şeyden önce çünkü örnektik biz.

Ö-5, İyiydi dikkat ederdik. Şimdi bazen öğretmenle öğrenci karışıyor.

Ö-6, Çok güzeldi. Döpiyes giyerdik.

Ö-7, Belirli kıyafetleri giyerdik. Ciddi ve saygınlık kazandıracak kıyafetler giyerdik.

Ö-8, Çok güzeldik. Döpiyes giyerdik hep.

Ö-9, Klasik kıyafetler giyerdik. Ama şu an öğretmenlerin pantolon giyinebilmeleri daha iyi.

Ö-10, Eskiden pantolon giyinmek yasaktı. Etek gömlek giyerdik ve önlüklerimiz olurdu, onsuza asla durmazdık.

Ö-11, Çok şık olmamız gerekiyordu. Aklıma bir anım geldi. Çankırı'da idim, müfettiş geldi sınıfa, bende öğrencimin matematik sorusunu çözüyordum. Müfettiş bu sınıfın öğretmeni yok mu dedi. Bende buradayım dedim. Müfettiş hani ayakkabının boyası, kravatın diye sormuştu. O zamanlar şubat ayıydı, üşüyordum ve kazak giymiştim.

Ö-12, Okula giderken gayet mazbut halde etek döpiyesler giyer, bayramlarda saçlarımızı yaptırırdık. Çok güzel kıyafetlerle gidiyorduk. Şimdi tayt ve kot pantolonlarla gidiliyormuş. Bizim yıllarımıza çok aykırı

Ö-13, Öğretmen topluma örnek kişidir ama gittikçe rezilliğe gidiyor.

Ö-14, Öğretmen örnek kişidir. Onun için şık giyinmeli. Yeni giyinirdim ve çocuklar da bunu fark ederlerdi. Hatta yeni mi aldınız hocam diye sorarlardı.

Ö-14, Etek buluz giyinirdik. Bayramlara özel kıyafetler alırdık. Şimdi hiçbirisi yok.

Ö-16, Çok güzeldi, düzgündü; şimdi bakıyorsunuz saçlı sakallı kotlu bilmiyorum, çok değişik kıyafetlerle öğrencilerin karşısına çıkıyorlar, öğretmenler ben eski düzenle olmasını isterim.

Erkek öğretmenler saç ve sakal tıraşlarına çok önem verdiklerini, takım elbisesiz gitmediklerini; kadın öğretmenler döpiyes giyindiklerini, topluma her zaman örnek olduklarını, çok özen gösterdiklerini belirtmişlerdir. Şu anki kılık kıyafet yönetmeliğine dair memnun olmadıklarını sebep olarak da öğretmenlerin giyimlerine yeteri kadar önem vermediklerini, bazen öğretmenle öğrencinin karıştığını dile getirmişlerdir. Geçmişte daha ciddi bir ortamın olduğunu uzaktan bakıldığında bile öğretmenin öğretmen olduğunun anlaşıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 10. Milli Bayramlara Vatandaşın İlgisi ve Özel Günlerde Okullarda Yapılan Etkinliklere İlişkin Bulgular

Görüşler (Kodlama)	N	Kategori	Toplam (N)
Öğretmenler milli bayramlara katılımının çok iyi olduğunu, gereken özeni gösterdiklerini ve okullarda belirli gün ve haftaları kutlamaya yönelik etkinlikler yapıldığını ifade etmişlerdir.	%100	Milli Bayramlar ve Özel Günlerde Okullarda Yapılan Etkinlikler	51

Tablo 10. Milli bayramlara vatandaşın ilgisi ve özel günlerde okullarda yapılan etkinliklere ilişkin görüşleri;

Ö-1, Vatandaşın katılımı çok iyiydi, gereken önemi gösteriyorlardı.

Özel günlerde yarışmalar yapardık.

Ö-2, Vatandaşın katılımı çok iyiydi, yediden yetmişe herkes stadyumda olur, bayramı kutlardık.

Müsamerelerimiz olurdu.

Ö-3, Vatandaşın katılımı çok iyiydi, çok güzeldi ve coşkuluymdu. Bütün bir şehir o bayramı yaşardı. Belirli gün ve haftaları kutlardık. Örneğin Kızılay haftası şiirler okuyup günün anlam ve önemini anlatırdık.

Ö-6, Herkes katılırdı. Öğretmenler arasında şıklık yarışı bile olurdu. Geçiş törenlerindeki o heyecanı unutamam, çok ciddi ve resmiydik. Genelde öğretmenler günü kutlanırdı.

Ö-8, Vatandaşın katılımı çok güzeldi. Özel olarak hazırlanırdık. Öğrencilerin hepsi önlüklerini giyerdi, bir sıra stadyumda yürünürdü. Okulumuzda bizler de şeker alıp dağıtırdık.

Ö-10, Bayramlarda velilerimiz çok mutlu olurdu. Çocuklarına yeni kıyafetler alırlar ve coşkuyla stadyuma gelirlerdi. Belirli gün ve haftalar yapardık. Öğrencilerimizi hazırlardık. Şiirler okuyup günün anlam ve önemini belirten özlü sözler okunurdu.

Ö-11, Bizim yıllarımızda çok güzeldi. Hem stadyumda hem de Cumhuriyet Parkında kutlanıyordu. Sınıflarda, okullarda çok güzel kutlanıyordu. Resmim ve yazım çok güzel olduğu için sınıfların haftaları vardı. Tahtalarına yazı ve şiirler yazardım.

Ö-12, Şimdi milli bayram yok. Mukayese bile edemem. Yatılı okulduk. Kutlamaları öğrencilerle yapardık. Defilelerimiz, sergilerimiz, sinema ve çay günlerimiz olurdu.

Ö-13, Bayramları coşkuyla kutlardık. Köyde herkes gelirdi. Yarışmalar bile yapardık.

Vatandaşlar milli bayramlara katılımının çok iyi olduğunu, gereken özeni gösterdiklerini ve bayramların coşkulu bir şekilde kutlandığını belirtmişlerdir. Okullarda yapılan etkinlikler ise genelde belirli gün ve haftaları kutlamaya yönelik olduğu şeklindedir. Günün anlam ve önemini anlatan yazıların, şiirlerin okunduğu ve müsamerelerin yapıldığı şeklindedir.

Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde;

Genel itibariyle öğretmenlerin ilk atama yerlerinin köyler olduğu ve şartların kötü olduğu belirlenmiştir. Ama buna rağmen çok mutlu oldukları, oraya alıştıklarını, hem anlatırken öğretmenler belirtmiştir hem de yüz ifadelerinden anlaşılmıştır. Uygun'un (2003) çalışmasında, ilk öğretmen okulu çıkışlı öğretmenlerin anlatılarında, köy ya da köy okullarına ilişkin deneyimlerin yoğunlukta olduğunu köylerde görev yapan birçok öğretmenin yol, ulaşım, barınma ve okul binası konusunda çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını belirtmiştir. Ayrıca bu sorunlar onların uzun süre köylerde görev yapmalarını engellemiştir.

O dönemlerde eğitim politikasının daha iyi olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü öğretmenler günümüze nazaran daha kaliteli eğitim aldıklarını ve gerçekten öğretmen olma bilinciyle yetiştiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin almış oldukları eğitimin sadece akademik olarak değil aynı zamanda hayata hazırlamak olarak da eğitim aldıkları belirlenmiştir. Altınok'un (2019) çalışmasında o zamanki şartlarda öğrenci kalitesi daha iyi durumda olduğu bunun nedeni öğretmenlerin daha iyi eğitim almış olmaları ve bu eğitimin dışında kendilerini geliştirmek, yetiştirmek adına sürekli çabalamaları olarak belirlenmiştir.

Öğretmen olma nedenleri genel olarak öğrencileri sevmelerinden ve bir şeyleri öğretmek isteğinden kaynaklı olduğu belirlenmiştir. Fakat bu durumun görüşülen öğretmenlerin %50'inden az olması dikkat çekmektedir. Oran olarak 2. en yüksek sebep ekonomik sebepler olarak görülmüş olup o dönemlerde ekonominin çok iyi olmadığı ve bir an önce insanların mesleğe atılıp para kazanma ihtiyacının olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonuçlarında öğretmenlerin zor koşullara rağmen severek, isteyerek ve özveriyle çalıştığı bu sebeple öğretmenlik mesleğinden doyum sağlandığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin o kadar olumsuzluğa rağmen meslek sevgisi ve gelecek ile ilgili umutlarının devam ettiğini görmekteyiz. Bu bağlamda Niğde ili devlet okullarında görev yapan kadrolu öğretmenlerin geleceğe yönelik mesleki beklentilerini adlı araştırmaya baktığımızda ise; öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu, geleceğe yönelik eğitim politikaları hakkında kaygılı baktıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin; gelecekte haklarının iyileştirilmesine, eğitim ve öğretmen niteliklerinin geliştirilmesine yönelik beklentilerinin olduğunu ve eğitim kalitesi konusundaki beklentilerin içeriğinde, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin daha kaliteli içeriklere ve yöntemlere sahip olması gerektiğini ifade etmişlerdir(Polat, Koç, 2018).

Sadece bir öğretmen herhangi bir hizmet içi eğitim, seminer veya kursa katılmadığını belirtmiş olup 50 öğretmenin en azından bir hizmet içi eğitim, kurs veya seminere katılması o dönemlerde devletin eğitim politikasının eğitime ne kadar çok değer verdiğini göstermekte olup yeniliklere ve gelişime açık olduklarını ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye dair isteklerine destek olunduğu görülmektedir.

Ancak Altınok'un (2019) yaptığı çalışmada tam tersi bir sonuç çıkmış olup hizmet içi eğitimlerin yetersiz hatta yok denecek kadar az olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Uygun'da (2003) çalışmasında ilk öğretmen okulu çıkışlı öğretmenlerin mesleklerinin ilk

yıllarında hizmet içi eğitim etkinliğine katılmadıklarını, mesleki gelişimlerin o dönemlerde aylık düzenlenen toplantılar, seminerler vb. kurslarla olduğunu belirtmiştir. Köy ve şehir öğretmenlerinin bunlardan yararlanma olanaklarının farklı olduğunu, köy öğretmenlerinin bu tür olanaklardan daha az yararlandıklarını belirtmişlerdir.

Sendikalar öğretmenlerin birliklilik olması ve öğretmenlerin hakkını müdafaa etmesi, birlikte ses getirebileceklerine inanmaları açısından gerekli görülmektedir. Fakat siyasi etkiler öğretmenlerin bir kısmının uzak durmasına veya çekinmesine neden olmaktadır. Altınok'un (2019) çalışmasında da örgütlenmelerin meslekî sorunların çözümüne yardımcı olduğunu ancak siyasi bir oluşuma yönelimleri, siyasi etkileri mesleğin söz konusu sorunlarını çözmeyi zorlaştırdığı sonucu çıkmıştır.

Emekli olmadan önce ve emekli olunduktan sonraki alınan maaşların yetersiz olduğu belirlenmiştir. Hemen hemen bütün öğretmenler maaşın yetersiz olduğuna değinmiştir ve hatta ek bir işte çalışmak zorunda kalmıştır. Ancak Altınok 70'li yılların öğretmen maaşları yeterlilik konusunda şimdikinden daha iyi durumda olduğunu belirtmiştir. Ayrıca o dönemin alım gücünün yüksekliği de etken olduğunu hemen hemen bütün öğretmenler, o dönemin alım gücünün şimdikinden daha yüksek olduğunu aktarmıştır. Uygun (2003) çalışmasında ilk öğretmen okulu çıkışlı öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini, genelde fedakârlık gerektiren bir meslek olarak gören bu öğretmenlerin ek gelir sağlama amacıyla başka bir işle uğraşmasını uygun görmemişlerdir. Onlar, öğretmenin özel ilgiye yönelik etkinliklerinin dışında, gelir sağlamak amacıyla ek bir işle uğraşmanın mesleğin saygınlığına zarar getireceği görüşünü paylaşmışlardır. Yine Uygun'un(2003) çalışmasında köy enstitüsü çıkışlı öğretmenlerin ücreti hiçbir zaman yeterli görülmemiştir.

O dönemlerde öğretmenlik mesleği kutsal olarak görülmüştür. Kutsal bir meslek olarak görüldüğü için de hem toplum içerisinde hem de öğrencilerin gözünde öğretmenlerin yeri çok yüksektir. Öğretmenlerle öğrenciler arasında anne, baba evlat ilişkisi görüldüğü karşılıklı olarak çok sevdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler yol gösteren bireyler olarak görülmüştür. Altınok'un (2019),yaptığı çalışmada o yıllarda öğretmene saygının çok daha fazla olduğunu, öğretmenin, toplumda üst model, örnek ve saygın bir kişilik olduğunu ve bu yüzden, aileler çocuklarını öğretmenlere "Eti de kemiği de senin!" diyerek güvenle teslim ettiği sonucuna varmıştır.

O dönemde kılık kıyafete daha fazla önem verildiği her öğretmenin örnek olmak için daha fazla özen gösterdiği ve daha resmi giyindiği sonucuna varılmıştır.

Milli bayramların geçmişte daha coşkuyla kutlandığı, halkın daha fazla katılım gösterdiği, aylar öncesinden bayramlar için hazırlık yapıldığı belirlenmiştir. Hatta insanların bayram için yeni kıyafetler aldığı tespit edilmiştir.

Öneriler

- Öğretmenlerin ekonomik sorunları tema alan kapsamlı ve karşılaştırmalı araştırmalar yapılmalı.
- Öğretmenlik mesleğinin toplum ve devlet nezdinde saygınlığı artırılacak çalışmalar yapılmalı.
- Öğretmenlerin “öğretmenlik meslek kanunu” ile ilgili disiplinler arası araştırmalar yapılmalı.
- Öğretmen yetiştiren üniversiteler ile Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak projeler yapılmalı.
- Öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek meslek becerisi geliştirilmeye dönük araştırmalar yapılmalı.
- Öğretmenlik mesleği ile ilgili yapılan tezler ve araştırmalar ile ilgili bir “Öğretmen Bilgi Havuzu” oluşturulmalı ve ne kadar araştırma varsa sonuçları ve önerileri gerek akademisyenlerle gerekse öğretmenlerle paylaşılmalı.
- Araştırmanın Niğde ilinde yapılmış olması, araştırmanın sınırlılığını göstermektedir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde araştırmacılara yönelik öneri; örneklemi daha geniş tutarak yapılabileceği önerilmektedir

Kaynakça

AKALAN, Ali Osman (2016) *Sözlü Tarih ve Tarihi Belgeler Işığında, Geçmişten Günümüze Yabânâbad*, Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi (2016 : Antalya, Türkiye), Bildiriler Kitabı s. 515-532.

AKYÜZ, Y, (2001), *“Türk Eğitim Tarihi”*, (Başlangıçtan 2001’e), İstanbul: Alfa Yayınları.

AKYÜZ, Y, (2006), Türkiye’de Öğretmen Yetiştirmenin 160. Yılında Darülmualimin’in

İlk Yıllarına Toplu Ve Yeni Bir Bakış. *Osmanlı tarihi ve araştırma ve uygulama. Merkezi: 20*, 17-58

ALTINOK, A, (2019), *1970’li Yıllarda Görev Yapan Öğretmenlerin Dilinden Öğretmenlik Mesleği: Sözlü Tarih Araştırması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Uşak.

Eraslan L, (2004), *“Tarihe 1000 Canlı Tanık, Tarihte 1000 Canlı Çocuk (Bir Sözlü Tarih Uygulamasından Çıkarsamalar)”*, Uluslararası İnsan Bilimleri, ISSN: 1303-5134, cilt: 1, sayı:1

KAPLAN, M, (2002). *Aydınlanma Devrimi ve Köy Enstitüleri*, Ankara: KB Yayınları.

KARABACAK, G, (2014), *Osmanlı Devleti’nin Son Dönemlerinde Öğretmen Yetiştiren Kurumlar*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş.

KİLİMCİ, A. S,(2011), *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

KOÇER, H. A,(1967), *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967)*,Ankara: Yargıcioğlu Matbaası.

ÖZTÜRK, C,(1996), *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*. Ankara: TTK Yayınları.

POLAT, Ü, KAYSILI. A, AYDIN. Ş,(2015) , *“Öğretmen Adaylarının Eğitimsel, Toplumsal ve Siyasal Beklentileri Üzerine Bir Araştırma,”* Cumhuriyet Uluslararası Eğitim,2(4),1-14.

POLAT, Ü. KOÇ, O, (2018), *Niğde İlinde Görev Yapan Öğretmenlerin Geleceğe Yönelik Mesleki Beklentileri Üzerine Bir Araştırma*, Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi,1,55-68.

POLAT, Ü, (2014), *Mütarekeden Cumhuriyete Basında “Eğitim ve Öğretmen Sorunları”(1918- 1923) , Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

UYGUN, S, (2006) , *Eğitim Tarihi Araştırmalarında Sözlü Tarih Yaklaşımı ve Sözlü Tarihte Bir Öğretmen: Hayrettin Uysal*. Çağdaş Eğitim,328,24-32.

UYGUN, S, (2003), *Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Bir Sözlü Tarih Araştırması (1937-1954)*, *Yayınlanmamış doktora tezi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Extended Abstract

In researches about teachers in Turkey, generally, the training of teachers, history of education, history of organization etc. topics are covered. The problems faced by teachers in their professional lives have not been mentioned much. For this purpose, the way retired teachers are raised, the reasons for choosing the profession, the problems they experience with the teaching profession, their thoughts on education and teacher training policies during their teaching years, their problems with personal rights, their economic situation, working conditions, their relations with students and parents are examined. It is aimed to seek answers to these problems based on their testimonies. The study group of the research consists of 51 retired teachers living in Niğde. The analysis method to be used in the research is the descriptive survey model.

A planned and patient process was followed while collecting and analyzing the data of this research, whose method is “oral history”. Interview technique was used in data collection. The interviews were conducted in accordance with the oral history method. In this research, the processes followed for oral history interviews and the studies on data analysis are described under three main headings. The results obtained in this study can be expressed as follows: The experiences of retired teachers living in the province of Niğde regarding the teaching profession were conveyed. These experiences include information about teachers’ upbringing, the reasons for choosing the profession, the problems they have experienced regarding the teaching profession, their thoughts on education and teacher training policies during their teaching years, problems related to personal rights, economic situations, working conditions and relations with parents.

Purpose of the research;

Based on the testimonies of retired teachers living in Niğde, the teachers’ upbringing, the reasons for choosing teaching, the problems they experienced with the teaching profession, the problems related to education, personal rights, economic conditions, working conditions, relations with students and parents, teacher training policies during their teaching years. In this study, it is aimed to compare the thoughts and current education policies. Answers were sought to the following questions;

- What is the information about the problems encountered in the first years of the profession?
- What are the differences between the graduated schools and the current education policy?
- What is the information about the reason for choosing the teaching profession?
- What is the information about providing satisfaction in the profession?
- What is the information about their participation in any program for professional development?
- What are the attitudes of teachers towards unionization?

- What is the information on the fairness of the salary received while working and the salary received after retirement?
- What is the information about the teachers' dress code?
- What is the information about the citizens' interest in national holidays and the activities held in schools on special days?

Importance of Research

At the end of the study, in line with the analyzes made, the problems of teachers in those years and the problems of today's teachers were compared. The physical and economic capabilities of the past have been compared with the present, and the differences between the past and the present have emerged. In addition, the way the teachers were raised at that time, the reasons for choosing teaching, the problems they had with the teaching profession, the problems related to education, personal rights, economic situations, working conditions, relations with students and parents, their thoughts on teacher training policies and today's education. policies are compared.

While giving direction to the future, the experiences of the past should be used. For this, the observations and experiences of the teachers in the past practices should be revealed. Because there may be lessons that can be taken from these observations and experiences for the development of the teaching profession. From this point of view, this research can contribute to filling an important gap in the field and provide new information to the field.

Method

In this section, information about the model of the research, the study group, the characteristics of the data collection tool, data collection and analysis processes are given.

This research is a qualitative study and oral history method was used in the research. "Oral history is a scientific method rather than a scientific discipline." The basis of this method is based on face-to-face interviews based on tape recording. Oral history interviews are a process of interaction and participation. In oral history interviews, it is necessary to use the interview questions in a meaningful and effective way, away from directing (Eraslan, 2004).

At the same time, two works that are used as the main source in oral history research are very important; I.Carr, E. (2002). What is History? (Translated by Misket Gizem Aktürk), Istanbul: İletişim Publications, 2.Caunce, S. (2008). Oral History and Local Oral History Theory (Translated by Ayşe Ozil Bilmez/ Bülent Can/ Haluk Tunçay). Istanbul: TÜSTAV Publications

In this research, as a result of a preliminary preparation based on the literature on the teaching profession, oral history interviews were conducted with the relevant teachers within the framework of the interview questions. The interviewed teachers

were also asked for documents related to the subject examined; Even questions were asked over these documents. Questions of the research Prof. Dr. Selçuk Uygun's doctoral thesis was used and necessary permissions were obtained.

Model of the Research

The analysis method to be used in the research is the descriptive survey model. Descriptive scanning is a data collection technique by examining existing records and documents. Searching, reading, examining and evaluating all kinds of records, documents, materials and works related to the subject are included in descriptive scanning. In this study, it was tried to reveal the perspectives of retired teachers living in Niğde on education and teacher problems by taking examples from their own lives. While identifying these problems, oral history interviews were held with the relevant teachers within the framework of the interview questions created as a result of a preliminary preparation based on the literature.

Working Group

The study group of the research consists of retired teachers living in the province of Niğde. There are a total of 51 participants in the study, 26 women and 25 men. Classroom teachers generally participated in the research. This situation is completely coincidental and the branches of the teachers are as follows; 41 Classroom teachers, 1 German teacher, 1 Physical education teacher, 3 Mathematics teachers, 1 Biology teacher, 2 Business education teachers, 1 English teacher, 1 Literature teacher.

Data Collection Tools

Defining and interpreting the data collection and analysis process in qualitative research is important in terms of evaluating research findings. The narratives of the interviewed teachers and the information and documents they provided to the researcher are the data of the research. A planned and patient process was followed while collecting and analyzing the data of this research, whose method was "oral history". Interview technique was used in data collection. The interviews were conducted in accordance with the oral history method. In this research, the processes followed for oral history interviews and the studies on data analysis are described under three main headings. These are: Preparation, Interview and Coding. In this context, the doctoral dissertation of Selçuk Uygun (2003) titled "An Oral History Research on the Teaching Profession in Turkey (1937-1954)" was utilized. The questions were formed by taking the opinions of two experts whose field is teacher training. The research was conducted on a voluntary basis. In the research, it was ensured that personal information would be kept confidential. Researcher; A total of 51 teachers were interviewed through people familiar to the teachers and by going to places where retired teachers usually go, such as teachers' homes, coffee shops and their homes. The teachers were interviewed face to face and the interviews were audio recorded. Before the sound recording was started, the purpose and content of the research was mentioned and permission was

obtained for the sound recording. The questions were asked by the researcher. The participants, who did not want to answer some questions, were not forced and moved on to other questions. At the end of the interviews, the teachers were asked for materials belonging to those days, such as photographs or report cards, if any. The names of the teachers were kept confidential and the codes were made.

Analysis of Data

At this stage, the researcher tried to divide the data he collected into meaningful categories by stating what the previously determined categories meant conceptually. The coding study is for making an evaluation and comment about all the narratives based on the detailed analyzes of the oral history interviews. The technique followed for the analysis of the data will be examined under two headings. These titles are; 1. Preparing a coding list and creating meaningful sections on the text, 2. Opening the code. The interviews were transferred one-to-one on paper, and each participant was numbered without using the names of the participants (Teacher: S-1 2,3).

Conclusion And Recommendations

In interviews with teachers;

In general, it was determined that the first appointment places of teachers were villages and the conditions were bad. But despite this, the teachers stated that they were very happy and got used to it, and it was understood from their facial expressions. In the study of Uygun (2003) it was stated that the experiences of village or village schools were intense in the narratives of teachers who graduated from primary school, and that many teachers working in villages faced various problems in terms of roads, transportation, accommodation and school building. In addition, these problems prevented them from working in villages for a long time.

It is understood that education policy was better at that time. Because the teachers stated that they received higher quality education compared to today and that they were trained with the awareness of being a teacher. It has been determined that the education that the teachers received was not only academically, but also to prepare them for life. In Altınok's (2019) study, it was determined that the quality of students was better under the conditions at that time, because the teachers had better education and they constantly strived to improve and train themselves outside of this education

It has been determined that the reasons for being a teacher are generally due to their love of students and their desire to teach something. However, it is noteworthy that this situation is less than 50% of the teachers interviewed. The second highest reason in terms of rate was seen as economic reasons and it was determined that the economy was not very good at that time and people needed to get into the profession and earn money as soon as possible.

In the results of the research, it was determined that the teachers work willingly, willingly and devotedly despite the difficult conditions, and therefore they are satisfied with the teaching profession. Despite all the negativity, we see that teachers' love for

the profession and their hopes for the future continue. In this context, when we look at the research titled the future professional expectations of permanent teachers working in state schools in Niğde; Majority of the teachers stated that they are concerned about the future education policies of teachers; They stated that they have expectations for the improvement of their rights in the future, the development of education and teacher qualifications, and that pre-service and in-service training should have higher quality content and methods in the content of expectations about the quality of education (Polat, Koç, 2018).

Only one teacher stated that he did not attend any in-service training, seminar or course, and the fact that 50 teachers attended at least one in-service training, course or seminar shows how much the government's education policy values education at that time. It seems that their request is supported. However, in the study of Altınok (2019), the opposite result was obtained and it was determined that in-service trainings were insufficient or even almost non-existent. In addition, Uygun (2003) found in his study that teachers who graduated from primary school did not participate in in-service training activities in the first years of their profession, and that their professional development was carried out in monthly meetings, seminars, etc. indicated that it was with courses. He stated that the opportunities for village and city teachers to benefit from these were different, and that village teachers benefited less from such opportunities.

Unions are considered necessary for teachers to be together, to defend their rights and to believe that they can make a sound together. However, political influences cause some of the teachers to stay away or withdraw. In Altınok's (2019) study, it was concluded that organizations help to solve professional problems, but their orientation to a political formation and their political effects make it difficult to solve the aforementioned problems of the profession.

It has been determined that the salaries received before and after retirement are insufficient. Almost all teachers mentioned that the salary was insufficient and they even had to work in an additional job. However, Altınok stated that the teachers' salaries in the 70s were in a better situation than they are now. In addition, the high purchasing power of that period was also a factor, and almost all the teachers stated that the purchasing power of that period was higher than it is now. In the study of Uygun (2003), teachers who graduated from primary school did not find it appropriate for these teachers, who see the teaching profession as a profession that requires sacrifice in general, to engage in another job in order to provide additional income. They shared the view that, apart from the teacher's activities for special interest, dealing with an additional job to generate income would damage the dignity of the profession. Again, in the study of Uygun (2003) the wages of teachers from village institutes were never considered sufficient. He stated that working in villages does not mask the low wages at one point

At that time, the teaching profession was considered sacred. Since it is seen as a sacred profession, teachers have a very high place both in society and in the eyes of students. They stated that there is a mother-father-child relationship between teachers and students, and that they love each other very much. Teachers were seen as guiding individuals. In his study, Altınok (2019) stated that there was much more respect for

the teacher in those years, that the teacher was a top model, exemplary and respected personality in the society, and that's why the families called their children to the teachers as "Your flesh and bone!" He concluded that he delivered with confidence.

At that time, it was concluded that dress was given more importance and each teacher took more care to set an example and dressed more formally.

It has been determined that national holidays were celebrated with more enthusiasm in the past, the public participated more, and preparations were made for the holidays months in advance. It has even been determined that people buy new clothes for the feast.

Suggestions

- Comprehensive and comparative studies should be conducted on teachers' economic problems.
- Studies should be carried out to increase the prestige of the teaching profession in the eyes of the society and the state.
- Interdisciplinary research should be conducted on the "teaching profession law" of teachers.
- Joint projects should be carried out with teacher training universities and the Ministry of National Education.
- Teachers should be given in-service training and research should be conducted to improve their professional skills.
- A "Teacher Information Pool" should be created regarding the theses and researches related to the teaching profession, and the results and suggestions of the research should be shared with both academicians and teachers.
- The fact that the research was conducted in the province of Niğde shows the limitations of the research. When the results of the research are examined, the suggestion for the researchers; It is suggested that this can be done by keeping the sample larger.

